

Kiểm soát nội bộ đối với hiệu quả hoạt động và rủi ro phá sản tại các ngân hàng thương mại Việt Nam

Nguyễn Tuấn⁽¹⁾ • Đường Nguyễn Hưng⁽²⁾

Ngày nhận bài: 23/3/2016 | Biên tập xong: 02/3/2017 | Duyệt đăng: 10/3/2017

TÓM TẮT: Bài nghiên cứu phân tích ảnh hưởng của kiểm soát nội bộ (KSNB) đến hiệu quả hoạt động và rủi ro phá sản tại các ngân hàng thương mại (NHTM) Việt Nam. Nghiên cứu sử dụng phương pháp phân tích hệ số Cronbach's Alpha, phân tích nhân tố khám phá (EFA), phân tích hệ số tương quan (Correlation) và phương pháp hồi quy tuyến tính bội. Kết quả cho thấy, một số thành phần của KSNB có ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động và rủi ro phá sản của các NHTM Việt Nam. Từ đó, nghiên cứu này hàm ý một số chính sách nhằm phát triển hệ thống KSNB tại các NHTM Việt Nam phù hợp với chuẩn mực quốc tế trong xu thế hội nhập.

TỪ KHÓA: kiểm soát nội bộ, mục tiêu kiểm soát, ngân hàng thương mại

1. Giới thiệu

Hai trong số nhiều mục tiêu quan trọng của các đơn vị hoạt động kinh doanh là hiệu quả hoạt động và tránh rủi ro phá sản. Tuy nhiên, các mục tiêu có thể không đạt được bởi các rủi ro phát sinh trong quá trình hoạt động. Nguyên nhân có thể xuất phát từ những yếu kém của nhà quản lý, đội ngũ nhân viên hoặc bên thứ ba trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Việc xây dựng hệ thống KSNB là một trong những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động và kiểm soát rủi ro phá sản.

Trong các nghiên cứu trước có liên quan đến KSNB và tác động của KSNB đến các mục tiêu của các NHTM tại Việt Nam còn tồn tại khoảng trống nghiên cứu: (i) các nghiên cứu sử dụng chủ yếu khuôn khổ báo cáo COSO và Basel nhằm phân tích các thành phần KSNB tại các NHTM bằng phương pháp định tính bao gồm nghiên cứu lịch sử dựa trên tổng

quan tài liệu, nghiên cứu thống kê mô tả và nghiên cứu tình huống (Đào Minh Phúc và Lê Văn Hình, 2012; Võ Thị Huyền Như và Lê Thị Thanh Huyền, 2014; Đường Nguyễn Hưng và Ngô Hà Tấn, 2016); (ii) một số nghiên cứu chủ yếu tổng hợp các khuôn khổ KSNB theo báo cáo COSO và Basel để gợi ý một số giải pháp áp dụng KSNB tại các đơn vị theo các khuôn khổ KSNB (Vũ Thúy Ngọc, 2006; Võ Thị Huyền Như và Lê Thị Thanh Huyền, 2014); (iii) các nghiên cứu KSNB của các NHTM chỉ

(1) **Nguyễn Tuấn** - Trường Đại học Nha Trang; Số 02 Nguyễn Đình Chiểu, Nha Trang, Khánh Hòa; **Email:** tuann@ntu.edu.vn.

(2) **Đường Nguyễn Hưng** - Trường Đại học Kinh tế Đà Nẵng; 71 Ngũ Hành Sơn, Mỹ An, Ngũ Hành Sơn, Đà Nẵng; **Email:** toolympia@yahoo.com.